

25 червня 2010 р. у м. Києві на базі ДП «УкрНДНЦ» під головуванням О. В. Поволоцького, Голови Держспоживстандарту України – відбулась нарада з керівниками технічних комітетів стандартизації (ТК).

У нараді взяли участь 85 учасників, з них 75 представників із 59 ТК, представники Держспоживстандарту України, Мінпромполітики, НАК «Нафтогаз України», Національного агентства з акредитації, фахівці ДП «УкрНДНЦ». Заслухано доповіді, розглянуто актуальні та проблемні питання діяльності ТК і прийнято відповідні рішення.

Відкрив нараду і виступив із вступним словом Олег Володимирович Поволоцький, Голова Держспоживстандарту України, який охарактеризував сучасний стан національної системи технічного регулювання та шляхи її подальшого розвитку. У своїй промові він наголосив, що повинні бути дієві важелі для контролю і впливу на виробників з метою вироблення культури виробництва і сприяння випуску безпечної та якісної продукції.

Наразі розроблено проекти чотирьох законів, які докорінно змінять систему технічного регулювання: Закон «Про державний ринковий нагляд», Закон «Про загальну безпеку продукції», Закон «Про відповідальність постачальника за дефектну продукцію» та Закон «Про внесення змін до деяких законів України». Ці закони можуть бути прийняті та впроваджені вже у період 2011–2013 рр., однак вони будуть недієвими без відповідних технічних регламентів (ТР) і стандартів. Голова Держспоживстандарту України наголосив, що внаслідок невпровадження необхідних стандартів можуть мати збитки вітчизняні виробники. А провідну роль у розробленні стандартів відведено ТК. Для укладання угоди АСAA як передумови укладання Угоди про зону вільної торгівлі з Європейським Союзом (ЄС) необхідно впровадити чотири технічні регламенти, визначені

для АСAA, та розробити близько 1500 стандартів, гармонізованих із європейськими стандартами. Сьогодні в Україні прийнято близько третини цих стандартів, а в 2010 р. заплановано впровадити ще 500. За умови виконання до кінця 2010 р. запланованих показників залишаться невпровадженими близько третини піддирективних стандартів. Практично всі ці роботи виконуються за бюджетні кошти, надходження яких є нерівномірним, що також ускладнює досягнення встановлених показників. Однак ці завдання повинні бути виконані, до цієї роботи ТК повинні готуватись заздалегідь і залучатись усі активні ТК. Держспоживстандарт України буде оцінювати роботу кожного ТК, виявляти неактивні та відповідно вживати заходів щодо організації їхньої належної діяльності. Бюджетні кошти на розроблення стандартів будуть отримувати лише ТК, які працюють ефективно. Досвід показує, що окремі ТК певних галузей намагаються через стандарти створити більш сприятливі умови на ринку для певних виробників, погіршуючи показники продукції чи лобіюючи їхні інтереси. Це потрібно негайно відстежувати та рішуче присікати. Голова Держспоживстандарту України О. В. Поволоцький закликав ТК надавати перевагу впровадженню міжнародних і європейських стандартів, таким чином «убиваючи двох зайців», а також запросив учасників наради надати свої пропозиції стосовно практичного вирішення наявних проблемних питань.

З доповіддю щодо необхідності активізації роботи ТК виступив в. о. генерального директора ДП «УкрНДНЦ» Євген Ігорович Шевченко, який підтвердив наявність проблем у роботі окремих ТК, які розробляють стандарти «під замовлення» бізнесових структур, а також висловив потребу в удосконаленні системи національних ТК.

У своїй промові він зазначив, що ті ТК, які під час розроблення стандартів порушуватимуть вимоги чинного законодавства або які працюватимуть неефективно, будуть попереджені про реорганізацію або ліквідацію. В. о. генерального директора ДП «УкрНДНЦ» Є. І. Шевченко зауважив, що Центр готовий і надалі виконувати функції координації ТК, здійснювати моніторинг їхньої діяльності та поряд зі значними досягненнями готовий вислухати об'єктивну критику на свою адресу. При цьому він зазначив, що першочерговим є налагодження роботи ТК, а також підвищення їх активності та ефективності. Головними напрямками роботи ТК є досягнення безпеки продукції та її якості. Є. І. Шевченко закликав ТК до діалогу та надання конструктивних пропозицій щодо подальшої роботи та бачення координації їхньої діяльності.

З доповіддю про аналіз діяльності ТК виступив перший заступник генерального директора ДП «УкрНДНЦ» Ярослав Михайлович Юзьків, який надав стислу інформацію про принципи, структуру та критерії створення ТК в Україні, які відповідають міжнародним принципам.

Оскільки національна система ТК почала розвиватись з 1992 р., на сучасному етапі вона повинна трансформуватись відповідно до теперішніх державних пріоритетів. Ураховуючи наміри України інтегруватись до ЄС, національна система ТК повинна бути узгоджена з системою європейських ТК. ДП «УкрНДНЦ» під час виконання у 2005–2009 рр. координації роботи ТК виявляло пасивні ТК, які необхідно було ліквідувати або реформувати і надавало відповідні пропозиції до Держспоживстандарту України. Було поінформовано про результати діяльності ТК у 2008–2009 рр. на національному і міжнародному рівнях, стан їхнього звітування та перезатвердження положень відповідно до вимог Типового положення про ТК. Порухувались проблемні питання щодо необхідності закріплення за ТК перегляду стандартів ГОСТ, розроблених після 1993 р., та РСТ. У своїй промові Я. М. Юзьків звернув увагу на ще одне з проблемних питань щодо планування ТК робіт зі стандартизації – неякісну підготовку пропозиції до Плану національної стандартизації. Ще у 90-х роках Міжнародна організація стандартизації зобов'язала ТК складати свої перспективні бізнес-плани з урахуванням пріоритетів. Наші ТК повинні також брати до уваги цей досвід і проводити аналіз міжнародної та європейської нормативної бази з урахуванням теперішніх пріоритетів. Це, перш за все, — впровадження європейських стандартів для можливості укладання угоди АСAA. Було також поінформовано про завершення у 2010 р. Державної програми стандартизації на 2006–2010 рр., про затвердження Державної цільової економічної програми розвитку внутрішнього ринку на період до 2012 р., а також про затвердження плану першочергових заходів щодо реформування системи технічного регулювання. Особливу увагу було приділено якості розроблених ТК стандартів, а також необхідності використання стандартизованої термінології, дотриманні вимог ДСТУ 1.5 тощо.

Під час наради з ТК виступив радник голови Держспоживстандарту України Сергій Іванович Доротич, який визначив такі головні проблемні питання, як зловживання, закритість роботи окремих ТК, а також фаховий рівень його членів.

Прозвучала критика на адресу ТК 152 «Продукція кондитерська та харчоконцентратна» стосовно погіршення показників у проекті стандарту на чай. Зверталася увага на відсутність погодження Міністерства охорони здоров'я на проект стандарту щодо води питної. У своєму виступі С. І. Доротич запропонував делегувати ДП «УкрНДНЦ» виконувати функції координації роботи ТК, а також закликав ТК до конструктивної дискусії та надання пропозицій.

З короткими доповідями виступили представники ТК, а саме:

— голова **ТК 147 «Якість питної води»** В. В. Гончарук стосовно проблем погодження з МОЗ стандартів щодо якості питної води;

— заступник голови **ТК 99 «Матеріали та прилади для сцинтиляційної техніки, пов'язаної з вимірюванням іонізуючих випромінювань»** В. Р. Любинський стосовно важливості участі представників національних ТК у роботі міжнародних організацій ще на стадії розроблення проектів стандартів для можливості просування національних інтересів. Однак ця діяльність не підтримується ресурсами Держспоживстандарту України чи інших центральних органів виконавчої влади;

— заступник голови **ТК 153** Г. Н. Кулічкін стосовно проблемних питань, які заважають ТК ефективно працювати, а саме: налагодження взаєморозуміння між Держспожив-стандартом і МОЗ щодо погодження стандартів та вилучення МОЗ показників безпеки зі стандартів; наявність значної кількості ТУ, що містять показники якості, нижчі ніж у національних стандартах (ДСТУ); відсутність протягом двох останніх місяців наказів Держспоживстандарту України щодо затвердження стандартів і змін до них;

— відповідальний секретар **ТК 149 «Ветеринарні біологічні препарати та засоби ветеринарної медицини для роботи з ними»** О. О.

Напненко стосовно вимоги погодження стандартів з ТК суміжних сфер діяльності, які часто завершуються або відмовою у розробленні, або тривалими переписками з несуттєвими зауваженнями, запропонував поповнити штат НДІ стандартизації експертами у сфері діяльності ТК 149, визначив як суттєву проблему відмову приватних підприємців працювати згідно з ДСТУ з огляду на принципи їх добровільності та надання переваг ТУ в застосуванні;

— голова **ТК 13 «Стандартизація електропобутових машин та приладів»** В. В.

Устименко стосовно тривалих термінів впровадження європейських стандартів та потреби оперативного внесення в них змін; можливості ТК 13 з мінімальними затратами ресурсів привести у відповідність прийняті стандарти ІЕС до піддирективних стандартів EN;

— відповідальний секретар **ТК 33 «Рибне господарство»** Л. М. Горобець стосовно необґрунтованої пропозиції Державного комітету рибного господарства щодо ліквідації ТК 33 та порушення передбачених правил і процедур;

— голова **ТК 165 «Індустрія безпеки»** А. С. Долинний щодо досвіду ТК 165 із розроблення Інтернет-порталу для оперативної роботи ТК із можливістю застосування цифрового підпису;

— заступник голови **ТК 152 «Продукція кондитерська та харчоконцентратна»** Ю. Г. Кожанов щодо показників, які внесені у проект стандарту на чай, а також стосовно тривалих термінів розгляду і затвердження стандартів.

Далі нарада ТК відбулась у форматі «круглого столу» між представниками ТК та фахівцями Держспоживстандарту України і ДП «УкрНДНЦ».

Відповідальний секретар **ТК 138 «НАФТОГАЗнормування»** В. І. Сіренко запропонував завчасно попереджати ТК про проведення нарад, готувати їхні графіки проведення на рік уперед, відмітив, що наявність тендерних процедур для робіт зі стандартизації ускладнює їхнє виконання, а також задав запитання стосовно уточнення організації-координатора діяльності ТК.

Відповідальний секретар **ТК 166 «Клінічні лабораторні дослідження та системи для діагностики *in vitro*»** Д. Б. Шахнін звернув увагу на тривалі терміни розгляду і затвердження Положення про ТК 166, а також щодо обмеження сфери його діяльності порівняно з наданою пропозицією.

Представник **ТК 92 «Вугілля та продукти його перероблення»** М. В. Чернявський відзначив переваги і перспективи, які дає ТК юридичний статус, а також запропонував Держспоживстандарту розглянути можливість фінансово підтримувати ТК у взаємодії з міжнародними організаціями стандартизації. Також М. В. Чернявський звернув увагу на проблеми та пріоритети застосування стандартизованої термінології під час розроблення стандартів, а особливо під час їхнього редагування.

Голова **ТК 90 «Засоби вимірювання електричних і магнітних величин»** О. М. Величко наголосив на необхідності офіційного передання Держспоживстандартом функцій координації діяльності ТК до ДП «УкрНДНЦ» відповідним наказом та укладанням

договору.

Голова ПК 2 **ТК 93 «Системи управління якістю, довкіллям та безпечністю харчових продуктів»** Л. П. Почекайлова запропонувала, щоб стандарти, які містять питання стосовно методики випробувань якості продукції, обов'язково погоджувати з фахівцями-метрологами.

Відповідальний секретар ПК 3 **ТК 93** В. О. Чернова запропонувала проводити тематичні наради з ТК за певними сферами діяльності чи галузями.

Під час обговорення О. В. Поволоцький, С. І. Доротич, А. А. Нелепов, Є. І. Шевченко, Я. М. Юзьків надали відповіді та роз'яснення щодо низки порушених ТК питань і проблем, методів їх вирішення та унормованості в документах.

У заключному виступі Голова Держспоживстандарту України О. В. Поволоцький побажав учасникам плідної співпраці та запевнив, що всі зауваження і пропозиції, отримані від ТК під час та після наради, будуть детально опрацьовані.

За результатами наради було прийнято рішення про узагальнення ДП «УкрНДНЦ» пропозицій, отриманих від ТК, підготовки та надання до Держспоживстандарту України протягом трьох тижнів заходів щодо їх реалізації.

Джерело: ДП "УкрНДНЦ"